

Gói can thiệp thi t y u nh m ki m soát s gia tăng t l b nh t t và t vong do b nh không lây c a Tổ ch c Y t th gi i (WHO) t i khu vực Thái Bình Đ ng th ng có chi phí h p lý, kh thi và hi u qu v kinh t .

Các ho t đ ng nh câu l c b th hình q n đ o Cook, chăm sóc v n nhà Kiribati và công phát thu c t i Liên bang Micronesia có nh ng đ m t ng đ ng? Đây là nh ng ho t đ ng nh m trong Gói can thiệp thi t y u c a Tổ ch c Y t Th gi i (WHO's Package of Essential NCD interventions - viết tắt là PEN) nh m ki m soát b nh không lây t i khu vực Thái Bình Đ ng. T l t vong do các b nh không lây t i khu vực Thái Bình Đ ng chi m 75% t ng s các ca ch t. Gói can thiệp thi t y u c a WHO v i chi phí h p lý, kh thi và hi u qu kinh t đ c xem là a ch n t i u cho ki m soát b nh không lây.

PEN là m t lo t các can thiệp đ a trên b ng ch ng nh m làm gi m t l ch t s m và tác h i c a các b nh nh b nh tim, đ t qu , cao huyết áp, đái tháo đ ng, ung th , hen suy n, b nh ph i t c ngh n m n tính và th p tim.

Các can thiệp bao g m t v n b a ăn lành m nh, ho t đ ng th l c, cai thu c lá và gi m tác đ ng có h i c a r u. Nh ng can thiệp này cũng bao g m nh ng khuy n ngh c th v các lo i thu c và nh ng ho t đ ng hi u qu nh t trong phòng ng a, ch n đoán và đi u tr các b nh không lây cũng nh nh ng bi n ch ng c a chúng m t cách hi u qu nh t.

Đó là ph n chính – ngoài ra PEN còn làm nhi u h n th . Th c hi n PEN còn có nghĩa là tăng c ng chăm sóc s c kh e ban đ u thông qua hu n luy n nhân viên y t , đ m b o ngu n cung công thu c, mua s m trang thi t b đi u tr , duy trì h th ng th ng kê báo cáo s li u và các phác đ can thiệp.

Quần đảo Cook – các phòng khám sức khỏe và các hoạt động khác

Tại quần đảo Cook, PEN đã bắt đầu với 5 phòng khám. Ví dụ ở đảo Aitutaki, câu lạc bộ thể thao Neke hàng ngày dẫn các bài luyện tập hàng ngày; và tham vấn cho các viên lãnh đạo địa phương về xây dựng kế hoạch trong thời gian tiếp theo.

Kiribati – phát triển vốn

PEN đang thúc đẩy triển khai tại 5 phòng khám ở Tarawa, thủ đô của Kiribati. Vai trò của PEN sẽ thúc đẩy mở rộng hơn trong năm nay ở Tarawa và những đảo lân cận, vì Kiribati đã cam kết với PEN trong kế hoạch y tế quốc gia.

Trong chương trình của PEN tại Kiribati, các y sĩ và y tá phải tiếp xúc với công đồng để gây dựng các vườn rau quả và tổ chức các hoạt động thể thao cũng như các cuộc thi giẫm cân.

Liên bang Micronesia – chuyển biến tại các trung tâm công phát triển

PEN đang sắp xếp lại các trung tâm công phát triển, thành lập các nhóm và thúc đẩy khuyến khích bệnh nhân cũng như nhân viên ở toàn Liên bang Micronesia. Ví dụ ở Pohnpei, trung tâm phòng khám bệnh Kolonia chuyển thành trung tâm tập aerobic. Trong khi các bệnh nhân và nhân viên y tế tập luyện theo tiếng nhạc trên trung tâm thì các bệnh nhân và nhân viên ở các phòng khác có thể trao đổi và chia sẻ các câu chuyện công nghệ như những mối quan tâm của họ về việc chăm sóc sức khỏe cá nhân.

Tại Fiji – Đánh giá nguy cơ – việc làm để nhận thấy

Các lợi ích từ PEN đã được nhận thấy rõ ở Fiji. Số lượng bệnh nhân đánh giá nguy cơ của Tập đoàn Y tế Thế giới, hơn một nửa số bệnh nhân ngoài trú trung tâm xuyên nay được xếp vào nhóm có nguy cơ thấp để tiếp tục bệnh tim mạch.

B i u đ nguy c b nh không lây

Các b i u đ đ tính nguy c c a WHO s đ ng các b i n s đ đo l ng đ đ nh l ng nguy c b nh tim m ch c a ng i dân trong 10 năm. Các b i n g m tu i, gi i, huy t áp, hút thu c lá, đái tháo đ ng và cholesterol t ng. R i ro m c b nh c a m t ng i có th đ c x p lo i là đ , vàng ho c xanh tùy theo m c đ nguy c .

B ng vi c áp đ ng b i u đ nguy c , kh i l ng công vi c t i các phòng khám ngo i trú đã gi m xu ng rõ r t, và các nhân viên y t có nhi u th i gian h n cho nh ng đ i t ng nguy c cao. Đ ng th i, nh ng đ i t ng có nguy c th p s tham gia th o lu n nhóm v i các ch đ v ăn kiêng, lo i thu c đ i u tr và ho t đ ng th l c.

H ng t i các m c tiêu toàn c u v b nh không lây

PEN s đ c th c hi n l n l t kh p các qu c đ o và các vùng lãnh th khu v c Thái Bình D ng nh là m t trong nh ng b i n pháp làm gi m t l m c b nh không lây và các y u t nguy c xu ng 25% vào năm 2025. Các can thi p khác n a cũng đ c th c hi n song song nh

Viết bởi ThS.Nguyễn Bích Hà

Thứ hai, 23 Tháng 9 2013 08:37 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 23 Tháng 9 2013 08:44

---

ch ng trình ch đ ãn gi m mu i và thu thu c lá.

L c d ch theo WHO

Nguyễn Bích Hà